

Rendkívül való Toldalék.

A' Magyar Kurir 41-dik darabjához.

A' közelebb költ M. Kurir 239-dik lapján felbemaradott *Előadásának végezte*: —

Egy olyan Országlószékekkel való békesség, a' melly ily kezekre bizattatva, 's ily részekből összeszerkeztetve volna, nem egyéb, hanem szüntelen való bizonytalanságnak, nyúghatatlanságnak, és veszedelemnek állapotja lenne. Egy Hatalmasság sem léphetne a' fegyvernek valóságos letételére; a' népek a' valóságos békességnek semmi valóságos javaival való élésre el nem juthatnának, és minden terheknek némei által egészen a' földre lenyomattatnának; az egymáshoz való bizodalom soha sohol fel nem elevelünne, 's következőképpen a' szorgalmatoskodás és kereskedés, egészen elenyésznének; a' politikai állapotban semmi hátorság semmi állandóság nem lenne; minden országok felett komor békételenkedés lebegne, 's a' szorongattatások között lévő Európa e'képpen napról napra egy új tűznek kiütését szemlélné közelgetni. A' Fejedelmek valósággal el nem hibázták népeiknek javát akkor, mikor a' nyilvánosság hadakozást minden terheivel és áldozataival egyetemben, egy ily kínos állapotnak eleibe tettek, 's azok az eszközök, a' mellyekhez ők folyamodtak, mindenütt telyes megalégedéssel fogadtattak. A' közönséges vélekedés ezen nagy tárgyra nézve igen meghatározott és kifejezett módon kinyilatkoztatta magát; soha sem lehetett a' népeknek valóságos gondolkodását jobban és egyenesebben kimagyarázni, mint abban a' szempillantatban, mikor minden Fejedelmeknek Képviselőik öszszetsatolódva

valának a' végre, hogy a' világnak békességet szerezzenek. —

A' Harmadik kérdés e' vala: — *Szükséges -é egy új Nyilatkoztatást kiadni?*

Azok a' megjegyzések, mellyeket a' Biztosság elő hordott, magokban foglalják az ezen utoljára meghatározottatandó kérdésre is a' feleletet. A' Biztosság kétségen kívül való dolognak tartja azt,

Először, hogy azok az indító okok, mellyek a' Fejedelmeket a' Mártz. 13-dikán költ Nyilatkoztatásra vették, oly igazságosok és oly fontosok voltak, hogy azzal azon okoskodásoknak, mellyek által azt megerőteleníteni vették, egygyike is fel nem érhet. — *Library Cluj*

Másodsor, hogy ezek az indító okok még ma is megvagnak, és hogy a' Mártz. 13-dikán költ Nyilatkoztatástól fogva elő fordult *történetbéli* változások, Bonaparténak 's Frantzia országnak az egyéb Európai Státusok eránt való valóságos állapotjokra nézve, semmi erővel nem birhatnak —

Háromszor, hogy a' Párisi Kötésnek megerősítettése eránt tétetett ajánlásnak a' Hatalmasságok' határozásához, semmi tekintetben semmi befolyása nem lehet.

A' Biztosság tehát oly vélekedésben van, hogy *szükség felett való dolog lenne egy új Nyilatkoztatást kiadni.*

Azon Udvaroknak telyes hatalmú Biztosaik, kik a' Párisi Kötést aláírták vala, 's mint ilyenek, a' melléjük álló Hatalmasságoknak, ennek a' Kötésnek végre hajtására:

ért felelni tartoznak, a' jelen való Előadást meg-fontolták, helybehagyták, 's egyszerűszersmind olyan rendelést tettek, hogy az ez napi (12-dik Májusi) ülésnek jegyző könyve, a' több Hatalmasságoknak teljes hatalmú Biztosáikkal is közöltessék. Egyszerűszersmind ezen jegyző könyv' summázatjának nyomtatásban való kiadattatása is (mint már meg történt) meghatározottatott.

Az aláírások, az eredeti Frantzia nyelv *Abéczejének* rendje szerint, így következnek: —

Austria. Hertzeg <i>Metternich</i> Báró <i>Wessenberg</i>	Frantzia Ország. Hertzeg <i>Talleyrand</i> Hertzeg <i>Dalberg</i> Gróf <i>Alexis Noailles</i> Nagy Britannia <i>Ciankurty,</i> <i>Cathcart.</i> <i>Stewart</i>	Portugallia. Gróf <i>Pamella</i> <i>Saldanha</i> <i>Lobo</i>	Orosz Birodalom. Gróf <i>Rosoumowszky</i> Gróf <i>Stackelberg</i> Gróf <i>Nesselrode</i> Svédzia Gróf <i>Löwenhielm</i>
Spanyol Ország <i>P. Comez Labrador</i>		Prussia Hertzeg <i>Hardenberg</i> Báró <i>Humbold</i>	

Az alólirt teljes hatalmú Biztosok hasonlóképpen helybe hagyják az ezen jegyző-könyv' foglalatjában kifejeztetve lévő principiumokat, 's neveiket annak alájaírták.

Béts, Május' 12-dik napján, 1815. —

Bavaria Gróf <i>Rechberg</i>	Hannovera Gróf <i>Münster</i> Gróf <i>Hardenberg</i>	Sardinia Marquis <i>St. Marsan</i> Gróf <i>Rossi</i>	Sicilia (mind kettő) Commandeur <i>Ruffo</i>
Dánia Gróf <i>Bernstorff</i>	Belgium (Al-Föld) Báró <i>Spaen</i> Báró <i>Gagern.</i>	Szakszonია Gróf <i>Schulenburg.</i>	Württemberg Gróf <i>Wicingerode</i> Báró <i>Linden</i>

BCU Cluj / Central Library Cluj

Genthen ilyen *Nyilatkoztatás* jött ki: —

„Lajos, isten' kegyelméből, etc. Köszönésünket ajánljuk minden alattvalóinknak. Frantzia ország. szabadságban és tiszteletben lévén, gondoskodásunk által békességben és boldogságban örvendeze, midőn Napoleon Bonaparténak Elba szigetéről való eltávoztása 's a' Frantzia földön lett megjelenése, az ármádának nagy részit fellázasztá. Ő ezen törvéntelen erő által segítettven, bitangoló és tyrannusi Országlást teve a' törvényeknek szelid uralkodása helyébe. Alattvalóinknak iparkodása és boszszonkodása, a' thronusnak méltósága 's a' nemzei képviseletet, egy pártos katona sereg által, mellyet az áruló és hitszegő vezéreknek hazug ígéreteik eltsábitottak, elnyomattának. Ennek a' bünyös próbatételnek szerentsés következtetése, igasságos félelemmel tölték-el Európát; rettenetes ármádák indulának útnak Frantzia

ország felé, 's minden Hatalmasságok kinyilatkoztatták, hogy ők a' tirannusnak megbuktatását meghatározották légyen. A' mi első gondoskodásunk valamint első kötelességünk vala, őket, a' békességnek megháborítója 's az elnyomattott Frantzia nemzet között való, igasságos és szükséges külömbégtételre, figyelmetessé tenni. Az őket mindenkor vezérlett principium mellett hűségesek maradván a' Fejedelmek, a' mi Szövetségeseink, kinyilatkoztatták, hogy ők Frantzia országnak függetlenségét tiszteletben tartani, 's birtokának egészességét kezesség alá venni akarják; ők közönséges ígérettel bizonyossá tettek bennünket a' felől, hogy annak belső ország-lasába nem avatkoznak: a' melly feltételhez képest mi arra határoztuk magunkat, hogy az ő nagy lelkű segedelmeket elfogadjuk. A' Bitangoló híjába iparkodott a' Szövetségesegek között meg hasonlást gerjeszteni, 's tettetett mérsekltség által az

ő igazságos haragjokkal a' fegyvert letétetni. Az ő eddig' való egész élete örökre megfosztotta őtet attól a' tehetségtől, hogy az igazakat megtsalhassa. Ezen mesterségei által való boldogulhatása felől kétségbe esvén, a' nemzetet, mellyen rettentés által uralkodott, másod ízben is az örvénybe akarná magával egygyütt ragadni. Minden tisztí karokat az ő tirannusi plánumának eladatott tisztviselőkkel tölt-bé; a' nemzeti seregek' systemáját széllyel tépi, 's annak vérét egy bűnös háború által akarja kiontatni; azt mutatja maga felől, hogy bizonyos júsokat eltöröl, a' mellyek már régen eltörlődtek; egy úgy nevezett *Májusi Mezőt* hívat össze, hogy bitangolása' pártosainak számát nevelje; a' Májusi mezőn a' bajonétoknak közepette annak a' *Constitúciónak* egy tsufolódó követését akarja kihirdetni, a' melly 25 esztendőig való nyúghatatlanságok és szenvedések után Frantzia országnak szabadságát és boldogságát (a' Királyi országlás alatt) kemény fundamentomra helyhezette vala. Végrezetre a' mi alattvalóink ellen való legnagyobb bünt az által tetézte ő meg, hogy azokat a' elvonta Monarkhájoktól 's ennek familiájától, melynek létele a' nemzet' létevel ily sok századoktól fogva összeolvadván, tsak egyedül szolgálhat már most az országlás állandóságának 's törvényességének, a' nép' jussainak 's szabadságának, 's Frantzia ország és Európa' közös javoknak, kezességekül. Ilyen környűllások között határnékülvaló bizodalommal számot tartunk alattvalóinknak bajlandóságokhoz, a' kik bizonyosan által fogják látni azt a' szerentsétlenséget 's azon veszedelmeket, mellyeknek ők azon ember által, kit az összszegyülekezett Európa a' közönséges büntető székeknek által adott, kitétetettnécnek. Minden Fejedelmek előtt esmeretes Frantzia országnak gondolkodása. Mi bizonyossá tététünk az ő barátságok és segedelmek felől. —

„Frantziák! nyuljatok hozzá a' ti bátorságtoknak ajánltatott megszabadulás eszközeihez; tsatóljátok Királyotokhoz, atyátokhoz, 's jusaitok' oltalmazójához magatokat; siessetek hozzá, és legyetek néki segítségére, hogy benneteket megmenthessen, hogy azon támadásnak, melynek tartóssága a' mi hazánknak veszedelmet okozhatna, gátat tehessen, és ennyi rosszak szerzőjének megbüntettetése által a' közönséges megengesztelődésnek idejét annál hamarabb elhozassa. Költ *Gentben*, Május 2-dik napján, 1815-ben, országlásunknak 20-dik esztendejében. —“

Lajos.

Lüttichben Május' első napjaiban nyúghatatlankodások történvén a' katonák között, ezekre nézve ilyen proklamátzió jött ott ki: —“

„S z a k s z o n i a i ármádabéli katonák! — Borzasztó bűnök történtek köztetek. Bizodalommal szállottam vala meg állatok, midőn azonközben egy fellázadott katonákból álló sereg, kik a' magok tisztjeikhez való engedelmeskedésről lemondottak 's a' lázadásban három napokig megmaradtak, éngemet gyilkós módon megtámadtak. —

„Katonák! Meggyaláztatva 's nemzeti betsületetektől megfosztatva jelennétek-meg Európának szemei előtt, ha nékem azt a' tisztességes bizonyágtételt nem kellene felölletek adnom, hogy ti, egy elvetemedt' tsoport eránt való undorodástokat, melly a' katonák' első köteleességét, az ő tisztjeik eránt való engedelmességet, megtudárontani, elegendőképpen kifejeztétek.

„Ti bizakodással számot tartottatok hozzám, hogy én azt, a' mit a' betsület és hadi törvények megkívánhatnak, telyesíteni fogom. Nem tsaltátok-meg magatokat. —

„A' Granadíros Regiment megszűnt lenni. A' meggyaláztatott zászló elégettett, és a' bünt nyómban követte a' büntetés. —

„Katonák! ne szünnyetek-meg tisztjeiteknek szavára halgatni. Ezeknek hivatala nem csak abban áll, hogy benneteket az ütközetek' napján vezéreljenek, hanem hogy boldogságtokrol 's betsületeteknek fenntartásáról is gondoskodjanak. —

„Én nem jelenthetem-ki jobban a' magam helybehagyását, mint sem ha a' ti még eddig meg nem motskosodott neveteknek megtartatása vegett meg nem szünnök, a' törvény' keménységének által adni azokat, a' kik, akár tsábitók akár eltsábitottak legyenek, a' katonai dítsósséget bünnös tettek által megmotskolni mérészik. Kélt Lüttichben, Május 6-dik napján, 1815-ben. —“

„Blücher.

Prussus Oberster 's politziai igazgató *Lüttichben, Gr.Loucey* hasonlóképpen adott-ki ott a' Hertzeg *Blücher* nevében egy megdítséro proklamátziót, azért, hogy a' polgári katonák 's különösen a' lakosok, magokat tsendesen és rendesen viselték.

Nagy Britannia Central Univ. Library

April 28-dikán nevezetes ülése vala a' Parlamentom alsó házának. *Whitbread* a' Frantzia ország ellen való hadakozásrol tartott egy hosszú és hathatós beszédet, melly által azt akarta megmutatni, hogy Angliának szükséges légyen miudent elkövetni a' Fr. országgal való békekességnek fenntartatására, 's ilyen javalláson végezte beszédét: Kérni kell a' Régens Princzet, hogy vegyen olyan eszközöket elő, hogy az Anglus nemzet ne kéntelennitessék Frantzia ország ellen hadakozni azért, hogy ezen országban a' fő hatalom egy bizonyos személynek kezében van. —

Az után Minister Lord *Castlereagh* olvasott-fel egy hasonló körülállásos beszédet, melly által elég érthetőleg kimagyarázta az Angliai Országlószéknek a' fennforgó kérdéssrol való gondolkodása módját. Ebből a' beszédből sokat lehet tanulni, melyre nézve egész veleje itt következik: —

„Azt nem tsudálom, úgy mond, hogy

a' tisztelt Orátor úr egy ilyen javallást teve: de nagyon tsudálnám azt, ha őtet a' Parlamentom helybehagyással halgatta volna. Ha mi eddig az ő tanátslásait követtük volna, nagyon különbözne Angliának állapotja a' mostantol, mert még csak abban se volna módja, hogy a' fegyveres békekesség állapotját választhassa, és mi, nagy és termékeny országokat hagyunk volna az ellenségnek kezében, mellyeknek függetlenségek szoros összeköttetésben van Angliának hasznával. A' szároz Európai Hatalmasságok sem volnának oly erőben, a' milyent ma kimutatnak, 's a' melly szerént módjok van arra, hogy a' hadakozás vagy békekesség között választást tehesenek. A' Parlamentom a' maga utóbbi Köszönő Irásában tsak abban való megégygyezéséről tett jelentést a' Régens Princznel, hogy a' hadi erőt szározon vizen nevelni kell, és nem arról, hogy valóságos hadakozást kelljen-é folytatni, vagy pedig tsak oltalmazó állapotban kell maradni. Ebben az a' princípium vezérllette a' Ministereket, hogy ha a' felől, hogy mit keljen tselekedni, a' részek között kétség tállna fennmaradni, mi azoknak a' Hatalmasságoknak határozások mellett fognánk maradni, kik a' veszedelemnek leginkább kitétetve vannak, és hogy mi a' magunk javát ezeknek javoktol még abban az esetben is el nem választhatnók, 'ha ezek a' hadakozást találnák is választani. Az Anglus Ministerek a' Szövetségéseknek akarták azt a' hasznot engedni, hogy a' jelenvaló körülállásokat szabadon és éretten megvizsgálják. —

„Mikor Mártz. 13-dikán a' Szövetséges Hatalmasságok a' magok *Nyilatkoztatásokat* kiadták, akkor ezek azt egy *Személy* ellen intézték, ki a' legközönségesebb Kötésekkel nem gondolván Fr. országba vissza jött vala, 's a' ki akkor még igen távol vala attol, hogy a' fő hatalmat magára ruházbassa. Az én ítéletem ezen *Nyilatkoztatásrol*, nagyon különbözik a' tiszt-

telt Orátor úrétol, és elkövetkezővén az az idő, midőn a' vetekedések ezen Nyilatkozatásról fognak tartatni, én megmutatom, hogy ebben, a' Gyilkos öldöklésre semmi meghívás nem található. Ha tehát a' Szövetségesek úgy gondolkoznak, hogy csak a' hadakozásban találhatják fel boldogságokat, ez onnét van, hogy azt a' veszedelmet forgatják elméjekben, a' melly különkülön minyjákat fenyegeti. Anglia nem ingerelte-fel őket; sőt a' felesleg való nehézségeket is eleikbe terjesztette: ha ők azóta hadakozásra határozták magokat, én minden késedelmezés nélkül kinyilatkoztatom, hogy Anglia őket munkásan segíteni fogja. Egy ilyen öszszeszövetkezést csak a' közös jónak hathatós érzése tarthat meg egygyütt. Akkor, mikor a' Mártzius' 25-dik napján készült Betsi Alkú aláíratott, tudtuk, hogy Ney áruló személyt jadtott, 's hogy a' Melünnél fekvő Frantzia ármádához nem lehet bizni: de még nem tudtuk azt, hogy a' Király a' maga fő városát oda hagyni kénytelenített légyen. A' későbbi történetek nagyobbakká tették a' nehézségeket. A' mostani időbeli állapot egészen különbözik azoktól, mellyekről a' *Históriák* emlékeznek, t. i. annyiban, a' mennyiben a' dolog az *Alkúnak* oly megsértetését illeti, melly által Európa mind azoktól a' hasznoktól megfosztatik, mellyeket az ezen *Alkú* által kötött békességtől várhatott volna. Ennek az Embernek Fr. országba lett visszajövelele azon részeknek valóságos meghántatása, az az Alkú aláírták, gazságára nézve pedig mindent felyül halad, a' mit az előbbeni revolúziós Országlőszékek tselekedtek. Ez az Ember még ditsékszik a' maga hitszégével! Igaz az, hogy egy nemzetnek nem kell ingerlett bosszankodás által hadakozásra indítatni: de az is igaz, hogy a' tisztelt Orátor soha nem emlékezik beszédeben arról, hogy Bonapárténak az ő magános tselekedeteire is szükség figyelmezeni, kinek valamint régi úgy újabb tselekedetei is nyilvánossággal mutatják, hogy n éki nem lehet hinni. A' kérdés tehát tsupán csak az illeti, hogy mitsoda hatalom van a' Bonaparte' kezében? Ő csak addig fogja megtartani a' békességet, míg alkalmatosságot kap annak megszegésire; és hogy az alatt, míg más nemzetek a' magok seregeiket kissebitenek, ő a' magáét nevelni fogná. Gátat engedne-e ő az ő ditsőségre való vágyodásában maga eleibe tétettetni az új Constitutzio által? Valósággal nem. Mert hány Constitutzioi nem voltak Frantzia országnak kevés esztendőök alatt? Az a' rész, mellyel Bonaparte magát most öszszetsátolta, nem úgy gondolkodik, mint ő, 's e' csak arra való Bonaparténak, hogy segedelme által öszszegyűjthesse azt a' ragadozó sereget, melynek egész lelke csak a' gyilkolás és pusztítás. Hihető - e az, hogy mihelyest Bonaparte magát 400,000 ember vezérének lenni szemlélné, azokat azonnal el nem kergetné magától, a' kik célzásaiban akadályára volnának? Nem azt mondotta-e ő az Orosz birodalomból való visszaérkezése után *Lainéknak*, hogy ő (*Lainó*) 's a' több Deputátusok, olyan dologról tesznek ítéletet, melyhez semmit nem értenek, hanem, hogy csak ő (a' Császár) légyen születette azon helyre, a' mellyen áll, és hogy őtet a' Frantziák kívánása tette Császárrá —

„Igen de, így felelnek ma némelyek, ez az Ember megváltoztatta a' maga tulajdonságát; minden Hatalmasságokkal békességben akar élni. Még Nagy Britannia eránt is olyan eszközökkel kezdett élni, mellyek békességes célzást bizonyítanak. De mitsoda békességes állandóságot várhatunk mi az ő hitszégő ármádájára nézve lehetségesnek lenni? Az gondolják, hogy a' mostani környüállások szerént az ő újra lett választatásának valamelly nemet lehet szemlélni: de nem; ez az egész tselekedet csak egyszámos de erköltsi tekintetben megromlott ármádának a' tselekedete, a' melly azért béketelenkedett, hogy félzsódra tétettetett, 's a' melyhez a'

„Igen de, így felelnek ma némelyek, ez az Ember megváltoztatta a' maga tulajdonságát; minden Hatalmasságokkal békességben akar élni. Még Nagy Britannia eránt is olyan eszközökkel kezdett élni, mellyek békességes célzást bizonyítanak. De mitsoda békességes állandóságot várhatunk mi az ő hitszégő ármádájára nézve lehetségesnek lenni? Az gondolják, hogy a' mostani környüállások szerént az ő újra lett választatásának valamelly nemet lehet szemlélni: de nem; ez az egész tselekedet csak egyszámos de erköltsi tekintetben megromlott ármádának a' tselekedete, a' melly azért béketelenkedett, hogy félzsódra tétettetett, 's a' melyhez a'

18-dik Lajos' tsendes és békességes uralkodása, a' kinek magaviselete minden nemzeteknél betsületet nyert, nem illendő. Ez a' nyughatatlan ármáda ismét idegen tartományoknak kipredálhatását reméli; egyszersmind az előmenetelnek ohajtása is uralkodik benne, melly tsak egyedül való iparkodása a' tiszteknek. Ha Bonaparte az ármáda' kivánságát nem teljesíti, ő ez előtt gyűlölségesse' lesz. Ő erre valósággal kényszerítették. —

„A' Hatalmasságok még egészen felfegyverkezve állanak kűnn a' síkon, 's a jelen való körülállások között, sok kivánságokat formálhatnak Frantzia országhoz. Soha egy nemzettel sem bántak, hasonló körülállások között olyan kedvesséssel, mint Frantzia országgal; soha le nem mendottak a' győzedelmesek a' magok nyereségeikről ily nemes szívűséggel, mint ekkor, midőn, mint Szövetségesek inkább hogy sem mint ellenségek, akartak megjelenni. Azok, a' kik ekkor Párisban voltak, ezekbe vehették, hogy a' győzedelmesek a' magok ditsőségei és javok eránt való gondoskodásról elfelejtkeztek. Tehát mostanában legnagyobb jussok van arra, hogy a' Frantzia nemzettől megkivánnyák, hogy a' Párisi kötést, a' melly által Bonaparte kiszorított, hajtsa végre. Azonban ha a' Frantzia nép tsakugyan olyan vak volna, hogy magát a' Bonaparte' célzásaihoz alkalmaztatná, 's a' Kötéseknek ily gyalázatosan való megsérttetéseket elősegélleni akarná: ezen esetben Frantzia ország ellen kellene hadakozást folytatni, 's Európa a' maga tulajdon bátorságáért kéntelenítettne hadakozni. Által látható dolog az, hogy az ily sok revoluziók által elgyengített Frantzia nemzet hajlandóbb leszen magát egy Bitangolónak alája adni, hogy sem a' járomnak lerázhatása végett nagy erőlködéseket tenni, következőképen hogy azonnal alája bortsátja magát Bonaparténak, mihelyest ez az ármádákat organizálta. De Európa ne engedje-meg

azt, hogy Bonaparte sem időt sem helyet válasszhatson a' hadakozásra. Nem kell sem Austriának, sem Pruszsiának, sem Német országnak, sem egyéb országoknak kitétetni, az ő pusztításainak. Ha Fr. ország magát a' több Európával összsztetsátolni nem akarja a' közönséges békességnek megszerzetése végett, úgy Fr. országba kell bécjázódni a' hadakozásnak, hogy gyengeségiért és engedelmességiért megbüntettesék. Ha a' Frantzia katonák azt gondolják, hogy őket a' magok katonai pályafutásokban 's pusztító célzásaikban megakadályoztatni igazságtalanság légyen, így kéntelen leszen Európa megmútatni nékiek, hogy lenni kell háborujoknak, de olyanak, a' milyent Európa a' maga célzásával megégygyezőnek tart. Igen nagy igazságtalanság volna azt mondani, hogy a' Fejedelmek háborut kívánnak: de megmútatva nékiek a' tapasztalás azt, hogy ők Bonaparténak nem hihetnek és velle semmi kötést nem tarthatnak. Kérdés, hogy ha *Chatillonban* alkudozhattak Bonapartével a' Szövetségesek, miért nem alkudozhattának most? Azért, hogy nem következik, hogy ha az ő lémondása előtt velle alkudozni lehetett, tehát azután is lehet. A' valóság ez, hogy akkor ő maga ajánlást tett a' fegyvernyúgvás eránt, ha a' tulajdonképpen való Fr. országnak birtokában meghagyatik: de három napokkal azután, valami kevés nyeresége lévén, ajánlását vissza vette. Bonaparténak soha nem ajánltatott semmi kötés, melly neki oly kedvező lett volna mint a' Párisi kötés. Az ő teljes hatalmú biztosai a' Bétsi Congrössusra soha nem bortsáttattak volna. Mihelyest ő megbuktattatott, azonnal úgy bántak a' Szövetséges Hatalmasságok Fr. országgal mint barát országgal; a' Királynak vissza adták az, a' mit Bonaparténak soha vissza nem adtak volna, egyebek között azt Antwerpiai hadi hajósergeknek egy részét 's néhány nevezetes plántatartományokat. Visgáljuk-meg ellenben a'

Bonaparte tselekedeteit valamint szeren-
tség ügy szerentséften idejében, úgy ta-
láljuk, hogy soha semmit el nem mellő-
zött, a' mivel ditsősségre való vágyódását
kielégithette, és hogy örökké többet ki-
vánt, mint a' mennyivel bírt. Projekto-
maiban sem czélt sem mértéket, 's azok-
nak végrehajtásában semmi akadályt nem
esmert. Ha magát egészszen meg nem
változtatta — pedig ezt várni nem lehet
— így azt kell feltennünk, hogy nagyra-
vágyását tsak erejéhez fogja mérsekelni, de
nyúgodni soha nem fog. Sok tselekedetei
bizonyítják, hogy az ő *characterében* az ural-
kodó minéműség egy systemába szedetett
hitzegőség légyen. Erre tsak egy példát
hozunk elő: A' maga *Chatilloni* biztosának
titkos útasitást küldött vala oly parantsólat
mellett, hogy azt bizonyos esetben tegye
semmivé, a' melly azonközben a' Szövetsé-
gesek által elfogattatván, látni lehetett
bénne a' nyilvánosság hitzegőség' syste-
májának bizonyágát. Ezt az útasitást egy
titkos levélben Mártz. 9-dikén, mikor még
az alkudozások félbe nem szakadtak vala,
küldötte *Maret, Caulincourthoz*. *Bona-*
parte ekkor egy hadi mozdulást akart
tenni, melynek kimenetele kétségesnek
látszott lenni, melyhezképpest hatalmat
adott vala *Ministereinek*, hogy a' kötés-
ben többre is álljanak reá, de azonban
megparantsolta, hogy a' ratifikáltatás után
a' kötés' némelly tzikkelyeinek végrehajta-
tását halogassák, hogy a' Császár azokból,
a' környűtállások szerént még néminémű
hasznót hajthasson magának. Ez által te-
hát azt jelentette-ki, hogy ha szinte meg-
köttenne is az Alkú, ő azt nem tölteti-bé.
Mik voltak pedig ezzel a' kétszinkcedéssel
való czélzássai? Ó a' maga birodalmának
ügynevezett három kültsait, úgy mint
Antverpiát, mellyet Anglia, *Mogunziát*,
mellyet Német ország, és *Alessandriát*,
mellyet Olasz ország' kültsának nevezett,
nem akarta által adni. Mit lehet ezen Em-
ber' hitzegősége felől szembetünőbb bí-

zonyságot kívánni? Nem szembetünö-e,
hogy ő minden kötéséket minden tartóz-
kodásnélkül meg fog rontani? Lehet-e egy
ilyen Ember' kezében nagy hatalmat hagy-
ni? Nem fogna-e ő ismét azonnal Európára
ütni ragadozó seregeivel? Bár melly kü-
lönösnek tettezik is égygyétlenégy személy
ellen hadat folytatni, mindazonáltal még
is igaz az, hogy az Európai Hatalmassá-
gok minden erejeket elő venni kéntelenit-
tetnek, hogy azt megakadályoztathassák,
hogy az a' személy, kinek tulajdonsága az
életnek társasági és erköltsi állapotjával
égygyütt fenn nem állhat, többé hatal-
massá ne legyen. A' Szövetségesek nem
oly meghatározatlan czélzások szerént foly-
tatják munkáikat, mellyeket nem lehetne
végre hajtani; ők erre a' meghatáro-
zott czélra tsatolták össze magokat, hogy
azt az Alkut, melly által Bonaparte le-
mondott, megtartassák. Valameddig ők
a' hadakozást oly czélzással folytatják, hogy
Bonaparténak minden hatalmát elvegyék,
bizonyos dolog, az hogy az Anglus nemzet se-
gedelméhez mind addig számot tarthatnak."

Ezen beszélgetések után a' *With-*
brad jóvallása, minthogy pártját tsak 72
vokok fogták, ellene pedig 273-man vol-
tak, vissza vettetett.

A' *Londoni* polgárok April. 29-dik
napján gyűlést tartván meghatározták,
hogy az Alsó Ház eleibe kérő levelet ad-
ván-bé, 's abban a' hadakozás ellen protes-
táljanak. A' ki másképpen vélekedett, azt
a' többek letorkolták.

Párisi levelek írják, hogy egy oda va-
ló pénzváltó ház, *Londonból* a' felől tu-
dósított légyen, hogy ott a' Frantzia or-
szág ellen való hadi *Manifestum* April.
30-dikán aláíratott légyen, melyben a'
mondatik, hogy a' Frantzia kikötőhelyek-
ből fejer zászlóval jövő hajók a' tengere-
ken szabadon járhatnak, 's a' kikötőhel-
lyek is, a' hol fejer zászlók lesznek kite-
tve, nem fognak bántatni, a' három szí-

mű zászlók ellenben szárazon vizen üldöz-
tetni fognak.

Olaszországból ilyen Tábori Tu-
dósítások érkeztek:

„E' hónap' 13-dikán Májlámból indult
's 20-dikra viradó éjjel Bétsbe érkezett Ku-
rir ezeket a' hivatal szerint való tudósítá-
sokat hozta: — F. M. L. B. *Bianchi* a' F.
M. L. Gr. *Neiperg*' seregével már 9-dikben
bément vala *Spoletóba*; *Popoli* felé siet, és
reméli, hogy ezen úton a' *Joachim* Király
Nápolyfelé vívó útját elvágja. Gen. *Eckardt*
9-dikben már *Aquilában*, Gen. *Taxis*
Terniben állott. F. M. L. *Mohr* nyomban
követi a' Királyt; 9-dikben már *Benedet-*
tót elfoglalta volt, és *Fermóban* 100 em-
bert, e' hónap' 2-dikától fogva pedig 2000
embernél sokkal többet fogott-el. Az *Aqui-*
lai kastély, melly a' közöstudásra nézve fon-
tos, feladta magát Májor *Flettének*, égy-
gyezéssel, melynek eréjeszerént az abban
örizeten volt 400 emberek szabadon elbocsát-
tattak, oly lekötelezéssel, hogy 1 hónap és 1
nap előtt ellentünk szolgálni nem fognak.
A' kastélyban találtattak 9 ágyuk a' hoz-
zájuk tartozó munitzióval és 30,000 puska-
töltéssel. Ancona egészen körül vétetett,
Austriai hajók, t. i. egy 38 ágyus
Frégát, egy 18 ágyus Brigg, és egyéb ap-
róbb hajók, a' szárazon pedig Gen. *Gep-*
pert által; az ellenség minden külső vigyázóit
bévonta az erősségbe. Romából azt
írja 6-dikban F. M. L. *Nugent*, kinek segít-
tsége érkezett oda, hogy ő egy *Nápolyból*
arra felé nyomuló és valami 2000 ember-
ből álló ellenséges seregnek, *Frosinonán*
által, eleibe útozik.

Ugyantsak Romából Május 6-dikán eze-

ket olvassuk egyéb tudósításokban: — „A'
Májor *Flette* alatt lévő sereg Máj. 1-5-önap-
ján lépett által a' Nápolyi vidékre. Ellen-
séges Gen. *Montigny* *Canetránál* állott
500 emberekkel, a' kik részszerént eltsá-
bított részszerént kényszerítettett parasz-
tok által segítettettek. Gen. *Montigny* ha-
ladék nélkül megtámadtatott 's visszave-
retett; a' parasztok a' fegyvert azonnal el-
hányták, a' katonák pedig oly sebe-
sen megfutamodtak, hogy majd tsak bé-
érni sem lehetett őket; 100 ember
elfogattatott; sok elesett, sok pedig meg-
sebesedett; 2-dikban ismét visszave-
retett *Montigny* *Aquilánál*, a' hol
megfészkelni akarta magát; a' miéink meg
ez nap *Aquila* városát, 's más nap a' várát
is elfoglalták égygyezéssel. Tegnapelőtt
éjféli 1 óraker megérkezett Romába a' IV-
dik *Ferdinándus* Consúlja *Accarisi* úr, a'
Murat Király Consúlja *Zuccheri* úr pe-
dig tegnap reggeli 3 óraker elfogattatott
's írásai elpétséltettek. *Burghersh* úr, a'
Toskánai udvarnál lévő *Britannus* Követ
éppen most érkeze-meg ide; ő jelen volt
a' *Tolentinói* verekedésben, és nem tudja
elegendőképpen dítserni az Austriai se-
regek vitézségét és bátorságát, kik mago-
kat ezen napokban az ő hérosi bátorsággal
bíró vezérjeknek F. M. L. B. *Bianchinak*
kormányozása alatt halhatatlan dítösséggel
fedték-bé. *Terracinába* minden orán vár-
ták az Austriai seregeket; Gaetát nagy
sietséggel készítette az ellenség az oltalma-
záshoz, a' melly célra a' külső városnak
nagy része lerontatott. A' lakosok, kik-
nek sok időre nintsén elesége, a' várost
mind oda hagyni kéntelenítettnek. A' Kor-
mányozó palotáját a' *Murat*' familiája szá-
mára készítették ezen várban. (Melly,
mint írják, már meg is érkezett vala oda
(*Gaetába*), a' *Hirélyné* annyával, *Faesch*
Kardinálissal, 's *Jéromos Bonapartéval* egy-
temben).